

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 31 grudnia 2021 r.

Poz. 2490

USTAWA

z dnia 17 grudnia 2021 r.

o ochotniczych strażach pożarnych¹⁾

Doceniając szczególną postawę obywatelską ochotniczego pożarnictwa „Bogu na chwałę, ludziom na pożytek” na przestrzeni dziejów naszej państwowości, kierując się konstytucyjnym prawem do dobrowolnego zrzeszania się, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ochotnicze straże pożarne to jednostki ochrony przeciwpożarowej będące stowarzyszeniami w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261).

2. Ochotnicze straże pożarne są umundurowanymi, wyposażonymi w specjalistyczny sprzęt, przeznaczonymi do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami, w tym prowadzącymi działania w zakresie ratownictwa specjalistycznego, jednostkami ochrony przeciwpożarowej.

3. Ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej „strażakami OSP”.

4. Ochotnicze straże pożarne spełniają służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swoje zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) działaniach ratowniczych – należy przez to rozumieć działania, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 869);
- 2) akcjach ratowniczych – należy przez to rozumieć akcje, o których mowa w art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1940).

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach, ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich.

Art. 3. Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez:

- 1) prowadzenie działań ratowniczych, udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, a także udział w działaniach prowadzonych przez inne służby, inspekcje i straże;
- 2) udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych poza granicami kraju na podstawie umów międzynarodowych;
- 3) udział w alarmowaniu i ostrzeganiu ludności o zagrożeniach;
- 4) udział w ochronie ludności;
- 5) wykonywanie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- 6) organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty;
- 7) zabezpieczanie obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym;
- 8) propagowanie zasad i dobrych praktyk w zakresie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów;
- 9) organizowanie przedsięwzięć służących krzewieniu sportu i kultury fizycznej;
- 10) organizowanie przedsięwzięć oświatowo-kulturalnych propagujących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 11) upowszechnianie i wspieranie współdziałania między lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- 12) propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy;
- 13) wspieranie gminy w realizacji pomocy na rzecz społeczności lokalnej;
- 14) integrowanie społeczności lokalnej;
- 15) udział we współpracy międzynarodowej gminy.

Art. 4. 1. Ochotnicze straże pożarne mogą tworzyć młodzieżowe drużyny pożarnicze lub dziecięce drużyny pożarnicze w celu zainteresowania dzieci i młodzieży działalnością szkoleniową, sportową i społeczną na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności.

2. Do młodzieżowej drużyny pożarniczej lub dziecięcej drużyny pożarniczej mogą należeć osoby w wieku do 18 lat – za zgodą jednego z rodziców, opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych.

Art. 5. 1. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej prowadzi ewidencję sił i środków ochotniczych straży pożarnych, którymi może dysponować do działań ratowniczych we współpracy z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) oraz starostą.

2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, jest prowadzona w celu właściwego dysponowania ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczych, z uwzględnieniem ich potencjału i możliwości.

Art. 6. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, przy pomocy wskazanego zastępcy, zapewnia wsparcie ochotniczych straży pożarnych w celu realizacji zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, a także współdziałanie ze związkami i stowarzyszeniami zrzeszającymi ochotnicze straże pożarne.

Art. 7. 1. Gmina jest obowiązana do zawarcia umowy ze wszystkimi ochotniczymi strażami pożarnymi działającymi na jej terenie, zawierającej postanowienia dotyczące podejmowanych działań, o których mowa w art. 3, oraz postanowienia dotyczące obowiązków, o których mowa w art. 10 ust. 1.

2. W przypadku gdy na terenie gminy nie ma jednostki ochrony przeciwpożarowej, gmina jest obowiązana do zawarcia umowy z gminą sąsiednią, w której funkcjonuje taka jednostka, w uzgodnieniu z właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, w celu właściwego dla tej gminy zabezpieczenia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Rozdział 2

Zasady przygotowania strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych do udziału w działaniach ratowniczych

Art. 8. Do udziału w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych jest uprawniony strażak OSP, który:

- 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1,
- 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,
- 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,
- 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych

– zwany dalej „strażakiem ratownikiem OSP”.

Art. 9. 1. Dopuszcza się pełnienie funkcji kierowcy przez strażaków ratowników OSP po ukończeniu przez nich 65 lat pod warunkiem posiadania aktualnych badań lekarskich dopuszczających do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych.

2. Kandydatem na strażaka ratownika OSP może być strażak OSP w wieku od 16 do 18 lat, który za zgodą jednego z rodziców, opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych został dopuszczony do szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

3. Zarząd ochotniczej straży pożarnej, zwany dalej „zarządem OSP”, prowadzi wykaz strażaków ratowników OSP, który na bieżąco aktualizuje i przekazuje właściwemu komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

Art. 10. 1. W ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina zapewnia, stosownie do posiadanych sił i środków, ochotniczym strażom pożarnym:

- 1) obiekty, tereny, pojazdy i sprzęt specjalistyczny, środki ochrony indywidualnej, umundurowanie i środki łączności oraz ich utrzymanie;
- 2) ubezpieczenie strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaków ratowników OSP oraz członków młodzieżowych drużyn pożarniczych i dziecięcych drużyn pożarniczych, w tym ubezpieczenie grupowe, od odpowiedzialności cywilnej i od następstw nieszczęśliwych wypadków, podczas wykonywania powierzonych zadań;
- 3) badania lekarskie strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych;
- 4) badania lekarskie kandydatów na strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

2. Obowiązku wynikającego z ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadku posiadania przez strażaka ratownika OSP równorzędnego i aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych.

3. Strażak ratownik OSP ma prawo do bezpłatnych okresowych badań lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych.

4. Kandydat na strażaka ratownika OSP ma prawo do bezpłatnych badań lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do udziału w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

5. Badania przeprowadza lekarz, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 229 § 8 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162).

6. Podczas realizowania zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina może korzystać ze wsparcia właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewody.

7. W celu koordynacji ochotniczych straży pożarnych funkcjonujących na terenie gminy właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, którego wyznacza spośród strażaków OSP lub pracowników podległego mu urzędu.

8. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb, sposób, częstotliwość oraz zakres przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 3 i 4, w celu zapewnienia ochrony zdrowia strażaka ratownika OSP oraz kandydata na strażaka ratownika OSP w sposób umożliwiający prawidłowe wykonywanie zadań, o których mowa w art. 3, biorąc pod uwagę specyfikę działań ratowniczych oraz szkoleń.

Art. 11. 1. Szkolenia, w tym specjalistyczne, strażaków ratowników OSP oraz kandydatów na strażaków ratowników OSP prowadzi nieodpłatnie Państwowa Straż Pożarna.

2. W ramach szkoleń, o których mowa w ust. 1, są realizowane kursy przygotowujące do uzyskiwania przez strażaków ratowników OSP kwalifikacji i uprawnień do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t.

3. Skierowanie strażaków ratowników OSP na kursy, o których mowa w ust. 2, wymaga zawarcia umowy między właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej a strażakiem ratownikiem OSP na pełnienie funkcji kierowcy w danej ochotniczej straży pożarnej na okres nie krótszy niż 5 lat, liczony od momentu uzyskania kwalifikacji i uprawnień. O zawarciu umowy właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej powiadamia właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

4. Ukończenie przez strażaka ratownika OSP szkolenia podstawowego, kursu z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz szkoleń z poszczególnych dziedzin ratowniczych w zakresie podstawowym uznaje się za równorzędne z ukończeniem szkolenia w zawodzie strażak.

5. Programy szkoleń, o których mowa w ust. 1, opracowuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, a zatwierdza minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Rozdział 3

Świadczenia na rzecz strażaków ratowników OSP

Art. 12. Pracodawca zwalnia od świadczenia pracy strażaka ratownika OSP biorącego udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach organizowanych przez gminę, Państwową Straż Pożarną lub inne uprawnione podmioty na czas ich trwania, a także na czas niezbędny do odpoczynku zgodnie z art. 132 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 13. 1. Strażakowi ratownikowi OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu;
- 2) renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 14 ust. 1, przysługują również strażakowi ratownikowi OSP, który doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu w drodze do siedziby ochotniczej straży pożarnej w celu udziału w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej.

3. Członkom rodziny strażaka ratownika OSP, który zmarł wskutek okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej;
- 2) renta rodzinna;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

4. Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, przysługują na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

5. Renty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, przysługują strażakom ratownikom OSP oraz członkom ich rodzin na zasadach, w trybie i wysokości określonych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2020 r. poz. 984).

6. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 3, ustala i wypłaca na podstawie przepisów o odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

7. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 3, ustala się według następujących zasad:

- 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia odszkodowanie ustala się według ceny jego zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania, z uwzględnieniem stopnia zużycia tego mienia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia mienia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.

8. Strażakowi ratownikowi OSP, któremu świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy lub służby albo ubezpieczenia społecznego lub majątkowego, przyznaje się jedno świadczenie wybrane przez uprawnionego.

9. W razie śmierci strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków pozostających w dyspozycji właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

10. W razie pokrycia kosztów pogrzebu ze środków pozostających w dyspozycji właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej uprawnionym członkom rodziny zmarłego przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Art. 14. 1. Strażakowi ratownikowi OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia, nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów, przysługuje, na jego wniosek, rekompensata pieniężna, zwana dalej „rekompensatą”.

2. Rekompensata przysługuje za każdy dzień niezdolności do pracy w wysokości 1/30 minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie art. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207).

3. Rekompensatę przysługującą strażakowi ratownikowi OSP ustala i wypłaca właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

4. W przypadku gdy strażakowi ratownikowi OSP przysługiwałaby rekompensata przyznana w wysokości wyższej niż otrzymane wynagrodzenie albo otrzymany zasiłek chorobowy, albo otrzymane świadczenie rehabilitacyjne, na jego wniosek wypłaca się wyrównanie do wysokości rekompensaty. Przepis ust. 3 stosuje się.

5. Rekompensata jest wypłacana za okres niezdolności do pracy, lecz nie dłużej niż przez okres łącznego pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, 1621 i 1834).

6. W celu przyznania rekompensaty albo wyrównania do wysokości rekompensaty strażak ratownik OSP przedkłada dokumenty potwierdzające zaistnienie zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przyznawania rekompensaty oraz wyrównania do wysokości rekompensaty, wzór wniosków o ustalenie prawa do rekompensaty i wyrównania do wysokości rekompensaty oraz dokumenty stanowiące podstawę do ich ustalenia i wypłaty, kierując się koniecznością ujednoczenia procedur oraz zapewnienia sprawnej realizacji przyznawania rekompensaty oraz wyrównania do wysokości rekompensaty.

Art. 15. 1. Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny.

2. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.²⁾) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

3. Za czas nieobecności w pracy z przyczyn określonych w ust. 1 strażacy ratownicy OSP zachowują uprawnienie do innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą, przewidziane w odrębnych przepisach.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 353, 794, 1621, 1981, 2105, 2270 i 2314.

Art. 16. 1. Strażakowi ratownikowi OSP przysługuje świadczenie ratownicze z tytułu wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej w wysokości 200 zł.

2. Prawo do świadczenia ratowniczego przysługuje strażakowi ratownikowi OSP, który:

- 1) czynnie uczestniczył w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych:
 - a) w przypadku mężczyzn – przez co najmniej 25 lat,
 - b) w przypadku kobiet – przez co najmniej 20 lat oraz
- 2) osiągnął:
 - a) w przypadku mężczyzn – 65. rok życia,
 - b) w przypadku kobiet – 60. rok życia.

3. Przez czynne uczestnictwo należy rozumieć bezpośredni udział co najmniej raz w roku w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych.

4. Ewidencję udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych, obejmującą datę, numer i miejsce podjętych działań ratowniczych lub akcji ratowniczych oraz imienny wykaz ich uczestników, prowadzi właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

5. Przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa w działaniach ratowniczych nie jest wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej.

6. Świadczenie ratownicze, a także koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

Art. 17. 1. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej właściwy dla siedziby ochotniczej straży pożarnej strażaka ratownika OSP, zwany dalej „organem przyznającym”, na wniosek tego strażaka ratownika OSP lub jego przedstawiciela ustawowego, pełnomocnika albo opiekuna prawnego przyznaje, w formie decyzji, świadczenie ratownicze i ustala jego wysokość po:

- 1) sprawdzeniu kompletności wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego;
- 2) spełnieniu przez wnioskodawcę wymogu, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 1, na podstawie potwierdzenia właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub dokumentacji prowadzonej przez Państwową Straż Pożarną o spełnieniu przez wnioskodawcę wymagań do przyznania świadczenia ratowniczego;
- 3) osiągnięciu przez wnioskodawcę wieku uprawniającego do przyznania świadczenia ratowniczego.

2. Wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego zawiera:

- 1) dane wnioskodawcy, który ubiega się o świadczenie ratownicze, w tym:
 - a) pierwsze i drugie imię oraz nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) numer PESEL albo, jeśli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu,
 - d) adres miejsca zamieszkania,
 - e) adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zamieszkania;
- 2) wskazanie sposobu wypłaty świadczenia ratowniczego wraz z podaniem danych niezbędnych do jego wypłaty;
- 3) podpis wnioskodawcy lub jego przedstawiciela ustawowego, pełnomocnika albo opiekuna prawnego;
- 4) potwierdzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Niekompletny wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego organ przyznający pozostawia bez rozpoznania.

4. Prawo do świadczenia ratowniczego powstaje z dniem spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 16 ust. 2.

5. Świadczenie ratownicze organ przyznający przyznaje od miesiąca złożenia wniosku.

6. Organ przyznający przekazuje właściwemu komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej kopię wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego oraz kopię decyzji o przyznaniu świadczenia ratowniczego, poświadczoną za zgodność z oryginałem.

7. Decyzję w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego doręcza się wnioskodawcy na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem.

8. Postępowanie o przyznanie świadczenia ratowniczego kończy się nie później niż w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie tego świadczenia.

9. Od decyzji w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego przysługuje wnioskodawcy odwołanie do właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w terminach i na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052).

10. Złożenie odwołania od decyzji w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego nie wstrzymuje jej wykonania.

11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego, mając na względzie konieczność zawarcia we wniosku informacji niezbędnych do ustalenia i wypłaty świadczenia ratowniczego.

Art. 18. 1. Świadczenie ratownicze wypłaca organ emerytalny określony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, zwany dalej „organem wypłacającym”.

2. Świadczenie ratownicze wypłaca się miesięcznie, do 15. dnia każdego miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym przyznano świadczenie ratownicze.

3. Właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej przekazuje organowi wypłacającemu równocześnie:

- 1) sporządzone w postaci elektronicznej, w formacie uzgodnionym z organem wypłacającym, zbiorcze zestawienie świadczeń ratowniczych przyznanych w danym miesiącu,
- 2) kopie wniosków i decyzji, o których mowa w art. 17 ust. 6, poświadczonych za zgodność z oryginałem, wydanych w danym miesiącu

– w terminie 7 dni po upływie miesiąca, w którym zostały przyznane świadczenia ratownicze.

4. W przypadku niezgodności liczby przekazanych kopii wniosków i decyzji z liczbą świadczeń ratowniczych zawartych w zbiorczym zestawieniu świadczeń ratowniczych przyznanych w danym miesiącu są one łącznie niezwłocznie zwracane przekazującemu je właściwemu komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej. Po skorygowaniu niezgodności, w terminie najpóźniej 3 dni od dnia otrzymania zwróconych kopii wniosków i decyzji, o których mowa w art. 17 ust. 6, oraz zbiorczego zestawienia świadczeń ratowniczych przyznanych w danym miesiącu właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej ponownie przekazuje je organowi wypłacającemu.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych zawartych w zbiorczym zestawieniu świadczeń ratowniczych przyznanych w danym miesiącu, mając na względzie konieczność zapewnienia informacji niezbędnych do wypłaty świadczenia ratowniczego.

Art. 19. 1. Organ przyznający zawiadamia organ wypłacający o braku albo ustaniu prawa do świadczenia ratowniczego lub o zmianach w zakresie danych wskazanych we wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji w tym zakresie.

2. Organ przyznający zawiadamia organ wypłacający o braku prawa do świadczenia ratowniczego, jeśli okaże się, że nie zaistniał którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania prawa do świadczenia ratowniczego.

3. Prawo do świadczenia ratowniczego ustaje wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

4. Do wstrzymania oraz do wznowienia wypłaty świadczenia ratowniczego stosuje się odpowiednio art. 45 lub art. 46 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2333 i 2448), zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”.

5. W razie śmierci osoby uprawnionej do świadczenia ratowniczego wstrzymanie wypłaty tego świadczenia następuje od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym osoba uprawniona do świadczenia ratowniczego zmarła.

6. Organ wypłacający jest uprawniony do bezpłatnego pozyskiwania drogą elektroniczną z rejestru PESEL informacji o śmierci osób uprawnionych do świadczenia ratowniczego.

Art. 20. 1. Kwota świadczenia ratowniczego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 marca.

2. Organ wypłacający dokonuje waloryzacji kwoty świadczenia ratowniczego z urzędu.

3. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia ratowniczego w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację, przez wskaźnik waloryzacji, o którym mowa w art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Wysokość kwoty świadczenia ratowniczego, ustalonej w sposób określony w ust. 3, zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

5. Waloryzacja kwoty świadczenia ratowniczego nie wymaga wydania decyzji.

6. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w drodze komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należną od terminu waloryzacji kwotę świadczenia ratowniczego.

Art. 21. 1. Do nienależnie pobranych świadczeń ratowniczych stosuje się odpowiednio art. 49 ustawy zaopatrzeniowej.

2. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wystawca instrumentu płatniczego są obowiązani zwrócić organowi wypłacającemu kwoty świadczeń ratowniczych przekazane na ten rachunek albo instrument płatniczy za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć osoby uprawnionej do świadczenia ratowniczego.

Art. 22. 1. Organ wypłacający jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do wypłaty świadczenia ratowniczego oraz do żądania i dochodzenia nienależnie pobranego świadczenia ratowniczego.

2. Zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych przez organ wypłacający polegają co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania poufności tych danych.

Art. 23. Właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej prowadzi rejestr przyznanych świadczeń ratowniczych oraz przekazuje informacje w nim zawarte właściwym wójtom (burmistrzom, prezydentom miast).

Art. 24. Strażacy ratownicy OSP biorący udział w działaniach związanych z ochroną przeciwpożarową korzystają z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 i 2447) dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 25. Strażakowi ratownikowi OSP przysługuje prawo do używania środków ochrony indywidualnej takich jak przeznaczone dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 26. Wymagania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 29a ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, mają odpowiednio zastosowanie do strażaków ratowników OSP biorących udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, a także w szkoleniach i ćwiczeniach.

Art. 27. 1. Strażakowi ratownikowi OSP oraz osobie, której przyznano świadczenie ratownicze, mogą przysługiwać dodatkowe świadczenia.

2. Dodatkowe świadczenia, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane przez:

- 1) ministrów innych niż wymieniony w ust. 3;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) przedsiębiorców.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może zawrzeć umowę z podmiotem, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, w celu przyznania dodatkowych świadczeń, w szczególności zniżek dla strażaków ratowników OSP lub osób, którym przyznano świadczenie ratownicze, na przejazdy środkami transportu publicznego oraz udział w przedsięwzięciach kulturalno-oświatowych i sportowych.

4. W uzasadnionych przypadkach dodatkowe świadczenie może przyznać minister właściwy do spraw wewnętrznych.

5. W przypadku przyznania strażakom ratownikom OSP lub osobom, którym przyznano świadczenie ratownicze, dodatkowych świadczeń przez podmioty, o których mowa w ust. 2, wykaz tych świadczeń oraz podmiotów je przyznających jest niezwłocznie przekazywany ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Art. 28. 1. Wykaz dodatkowych świadczeń oraz podmiotów, o których mowa w art. 27 ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych zamieszcza na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Wykaz dodatkowych świadczeń oraz podmiotów jest aktualizowany w przypadku zmiany świadczenia lub podmiotu, który je przyznał.

Art. 29. 1. Strażak ratownik OSP, na czas pełnienia tej funkcji, oraz osoba posiadająca uprawnienie do świadczenia ratowniczego, na czas posiadania uprawnienia do tego świadczenia, otrzymuje w celu identyfikacji i korzystania z dodatkowych świadczeń, o których mowa w art. 27, legitymację, która zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) fotografię;
- 3) numer legitymacji;
- 4) nazwę jednostki ochotniczej straży pożarnej;
- 5) podmiot wydający;
- 6) datę wydania legitymacji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb wydawania legitymacji,
- 2) rodzaj i wzór legitymacji,
- 3) podmiot właściwy do wydawania legitymacji,
- 4) przypadki, w których legitymacja podlega zwrotowi, wymianie lub unieważnieniu,
- 5) tryb postępowania w przypadku utraty legitymacji

– mając na uwadze potrzebę zapewnienia właściwej identyfikacji strażaka ratownika OSP lub osoby posiadającej uprawnienie do świadczenia ratowniczego oraz potrzebę zabezpieczenia legitymacji przed fałszerstwem i zapewnienia jej właściwej ochrony.

Art. 30. 1. Strażakowi OSP, w tym członkowi młodzieżowej drużyny pożarniczej, mogą być przyznane wyróżnienia:

- 1) Odznaka Świętego Floriana „Za Zasługi dla Społeczności Lokalnej”, którą przyznaje się osobom wyróżniającym się w podejmowaniu działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska;
- 2) przedstawienie do orderu lub odznaczenia na podstawie odrębnych ustaw.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób nadawania Odznaki Świętego Floriana „Za Zasługi dla Społeczności Lokalnej”, tryb przedstawiania wniosków o jej nadanie, wzór odznaki oraz tryb jej wręczania i sposób noszenia, kierując się szczególnym charakterem wykonywanych zadań i warunkami ich wykonywania.

Art. 31. 1. Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast), zastępcy wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), skarbnicy gmin, sekretarze gmin, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, osoby zarządzające i członkowie organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi, inne osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz radni mogą być członkami władz ochotniczych straży pożarnych, w tym ochotniczych straży pożarnych prowadzących działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia komunalnego.

2. Do radnych powiatu, radnych województwa, zarządu powiatu, zarządu województwa, skarbnika powiatu, skarbnika województwa, sekretarza powiatu, sekretarza województwa, osób wydających decyzje administracyjne w imieniu starosty, osób wydających decyzje w imieniu marszałka województwa, kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, kierowników jednostek organizacyjnych województwa i osób zarządzających lub członków organu zarządzającego powiatową osobą prawną oraz wojewódzką osobą prawną ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Finansowanie ochotniczych straży pożarnych

Art. 32. 1. Koszty funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych są pokrywane w szczególności z:

- 1) budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) środków z budżetu państwa przekazywanych Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) wpływów instytucji ubezpieczeniowych, o których mowa w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
- 4) środków pochodzących od osób fizycznych i osób prawnych przekazywanych w szczególności w formie dobrowolnych składek lub darowizn;
- 5) środków pochodzących ze zbiorów publicznych;
- 6) środków własnych.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są przekazywane w formie dotacji na realizację zadań określonych w art. 3 pkt 1–12 oraz art. 4 ust. 1, na podstawie wniosków złożonych przez ochotniczą straż pożarną do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej za pośrednictwem komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej właściwego ze względu na teren działania ochotniczej straży pożarnej, która złożyła wniosek.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przekazuje środki, o których mowa w ust. 2, na podstawie umowy zawartej z ochotniczą strażą pożarną.

4. Umowa, o której mowa w ust. 3, wymaga pod rygorem nieważności formy pisemnej lub złożenia oświadczenia woli w postaci elektronicznej opatrzonej podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

5. Jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać ochotniczym strażom pożarnym dodatkowe środki pieniężne również w formie dotacji.

Art. 33. 1. Nieruchomości, środki transportu, urządzenia i sprzęt pozostające w posiadaniu ochotniczej straży pożarnej mogą być odpłatnie wykorzystywane do innych społecznie użytecznych celów określonych w statucie ochotniczej straży pożarnej.

2. Środki uzyskane z tytułu, o którym mowa w ust. 1, pozostają w dyspozycji zarządu OSP z przeznaczeniem na działalność statutową.

Art. 34. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 3 pkt 8–15, ochotnicze straże pożarne mogą organizować imprezy, podczas których zapewniają porządek oraz bezpieczeństwo osobom obecnym na imprezie.

2. Na organizację imprezy spełniającej kryteria imprezy masowej, o której mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2171), w miejscu innym niż nieruchomości zarządzane przez ochotnicze straże pożarne jest wymagana zgoda wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce organizacji imprezy.

3. Zgodę, o której mowa w ust. 2, wydaje się na wniosek ochotniczej straży pożarnej, złożony co najmniej 14 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) wskazanie ochotniczej straży pożarnej będącej organizatorem imprezy;
- 2) rodzaj i nazwę imprezy;
- 3) informację o miejscu oraz terminie rozpoczęcia i zakończenia imprezy;
- 4) informację o przewidywanej liczbie uczestników imprezy;
- 5) wskazanie osoby reprezentującej ochotniczą straż pożarną w sprawach bezpieczeństwa imprezy oraz informacje umożliwiające kontakt z tą osobą.

5. Przepisów ust. 2–4 nie stosuje się, jeżeli przepisy odrębne wymagają zezwolenia na organizację imprezy lub zawiadomienia właściwego organu.

6. Dochody z imprez są przeznaczane na realizację zadań ustawowych ochotniczych straży pożarnych.

Rozdział 5

Majątek ochotniczych straży pożarnych

Art. 35. 1. Ochotnicze straże pożarne prowadzą ewidencję majątku niezbędnego do prowadzenia działań ratowniczych oraz udziału w akcjach ratowniczych.

2. W skład ewidencji, o której mowa w ust. 1, wchodzi:

- 1) ewidencja materiałowa;
- 2) ewidencja przedmiotów nietrwałych;
- 3) ewidencja środków trwałych;
- 4) ewidencja wyposażenia osobistego.

3. Osobą odpowiedzialną za dokonywanie wpisów do ewidencji majątku jest członek zarządu OSP, któremu powierzono taką funkcję.

4. Na wniosek zarządu OSP gmina bezpłatnie prowadzi ewidencję majątku, księgowość oraz rachunkowość ochotniczej straży pożarnej.

Art. 36. 1. W przypadku likwidacji ochotniczej straży pożarnej stosuje się art. 38 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach.

2. Majątek stanowiący wyposażenie przeznaczone na potrzeby prowadzonych działań ratowniczych, który zakupiono przy udziale środków pochodzących z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, jest przekazywany jednostce ochrony przeciwpożarowej zapewniającej utrzymanie właściwego zabezpieczenia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem mieszkańcom gminy, na terenie której działała likwidowana ochotnicza straż pożarna.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach

Art. 37. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.³⁾) w art. 21 w ust. 1 w pkt 44 po wyrazie „szkoleniach,” dodaje się wyrazy „ćwiczeniach, działaniach ratowniczych.”

Art. 38. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 869) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) zapewnianie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia oraz na rzecz ochrony ludności;
 - 3) prowadzenie działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.”;
- 2) w art. 3 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Obowiązki zawarte w ust. 1 i 2 dotyczą również gmin w zakresie sprawowania nadzoru nad zadaniami określonymi w art. 1 pkt 1.”;
- 3) w art. 14h ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1. Państwowa Straż Pożarna przetwarza w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem, w szczególności w SWD PSP, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z ustawy, dane osobowe uzyskane w związku z prowadzeniem działań ratowniczych oraz obsługą zgłoszeń alarmowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego, w tym dane osobowe osoby zgłaszającej oraz osób, których zgłoszenie dotyczy.
 2. Jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej, w związku z przetwarzaniem danych osobowych, o których mowa w ust. 1, wykonuje obowiązek, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, przez udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej lub na swojej stronie internetowej lub w widocznym miejscu w siedzibie.”;
- 4) w art. 14ha ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przepisy art. 14h oraz art. 14ha stosuje się odpowiednio do przetwarzania danych osobowych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a–8.”;
- 5) w art. 16 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Organizację i zadania ochotniczych straży pożarnych określa odrębna ustawa.”;
- 6) uchyla się art. 19;
- 7) w art. 21b pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) organizowanie systemów teleinformatycznych, ostrzegania i alarmowania ludności oraz współdziałania podmiotów biorących udział w działaniach ratowniczych.”;
- 8) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

„Uprawnienia strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej”;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427 i 2430.

- 9) w art. 26:
- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej, zwanemu dalej „osobą poszkodowaną”, który w związku z udziałem w działaniach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, przysługuje.”;
 - b) w ust. 4 uchyla się pkt 1;
- 10) uchyla się art. 26a;
- 11) w art. 27 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej biorący udział w działaniach ratowniczych lub wykonujący inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową.”;
- 12) uchyla się art. 28;
- 13) w art. 29 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, z wyłączeniem ochotniczych straży pożarnych, są pokrywane z.”;
- 14) w art. 32 uchyla się ust. 2–4;
- 15) w art. 33:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Budżet państwa uczestniczy w kosztach funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 2–5 i 8, jeżeli jednostki te działają w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.”;
 - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Finansowanie ochotniczych straży pożarnych z budżetu państwa odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490).”;
- 16) uchyla się art. 33a–35 i art. 37;
- 17) w art. 39 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Środki finansowe przekazane Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej na podstawie przepisów art. 38 ust. 1 są przeznaczone wyłącznie na cele ochrony przeciwpożarowej.”.
- Art. 39.** W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1940) w art. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) akcjach ratowniczych – rozumie się przez to działania organizowane i kierowane przez Państwową Straż Pożarną.”.
- Art. 40.** W ustawie z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 138) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) po art. 17b dodaje się art. 17c w brzmieniu:
„Art. 17c. Nagrodą za wybitne osiągnięcia w realizacji zadań wynikających z bycia członkiem ochotniczej straży pożarnej jest Krzyż Świętego Floriana.”;
 - 2) w art. 31 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
„8. Wnioski o nadanie Krzyża Świętego Floriana przedstawia Prezydentowi minister właściwy do spraw wewnętrznych.”.
- Art. 41.** W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2333 i 2448) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w art. 32 ust. 2a otrzymuje brzmienie:
„2a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu oraz Minister Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze rozporządzenia, organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2,

oraz organ emerytalny, o którym mowa w art. 48a, zakres ich działania, stopień dysponenta środków, siedzibę organu, strukturę organizacyjną oraz sposób powoływania i odwoływania organu oraz jego zastępców, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego wykonywania czynności związanych z ustalaniem prawa do zaopatrzenia emerytalnego i wysokości świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia.”;

2) w dziale VI dodaje się art. 48a w brzmieniu:

„Art. 48a. Organ emerytalny określony na podstawie art. 32 ust. 2a przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych wypłaca świadczenia ratownicze, o których mowa w art. 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490) oraz w art. 11a ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1084 oraz z 2021 r. poz. 2490).”.

Art. 42. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45:

a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) w odniesieniu do taryf dla energii elektrycznej – realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpożarowej.”;

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przedsiębiorstwo energetyczne tworzy odrębną grupę taryfową dla odbiorców energii elektrycznej przyłączonych do sieci, niezależnie od poziomu napięcia znamionowego sieci, będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490), biorąc pod uwagę znaczenie tych jednostek dla realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.”;

2) w art. 46 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, sposób kształtowania i kalkulacji taryf dla energii elektrycznej oraz sposób rozliczeń w obrocie energią elektryczną, biorąc pod uwagę: politykę energetyczną państwa, zapewnienie pokrycia uzasadnionych kosztów przedsiębiorstw energetycznych, w tym kosztów ich rozwoju, realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i opłat, poprawę efektywności dostarczania i wykorzystywania energii elektrycznej, równoprawne traktowanie odbiorców, eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz przejrzystość cen i stawek opłat.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1863) po art. 37a dodaje się art. 37aa w brzmieniu:

„Art. 37aa. Prowadzenie działań ratowniczych przez ochotnicze straże pożarne na jednostkach pływających wyposażonych w napęd mechaniczny o mocy silnika do 20 kW oraz długości kadłuba do 7,5 m nie wymaga posiadania dokumentu kwalifikacyjnego wydawanego przez właściwy polski związek sportowy.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1243 i 1535) w art. 22 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Warunek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy ochotniczych straży pożarnych.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2171) w art. 3 w pkt 1 po lit. f dodaje się przecinek i lit. g w brzmieniu:

„g) o których mowa w art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490)”.

Art. 46. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1212, 1997, 2269 i 2328) w art. 26 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostkę organizacyjną służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub nadzorowanych przez tego ministra – w zakresie szkolenia osób na potrzeby tych służb oraz strażaków ratowników ochotniczej straży pożarnej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490).”.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 868, 1093, 1505, 1642, 1873, 2269, 2271 i 2376.

Art. 47. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1084) po art. 11 dodaje się art. 11a–11d w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Ratownikowi górskiemu przysługuje świadczenie ratownicze w wysokości 200 złotych, pod warunkiem że:

- 1) osiągnął 65. rok życia – w przypadku mężczyzn oraz 60. rok życia – w przypadku kobiet oraz
- 2) przez co najmniej 25 lat – w przypadku mężczyzn oraz 20 lat – w przypadku kobiet wykonywał działania ratownicze podejmowane w ramach ratownictwa górskiego jako członek podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa górskiego i nie był zatrudniony do wykonywania tych działań.

2. Wysokość świadczenia ratowniczego, o którym mowa w ust. 1, podlega corocznej waloryzacji na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490).

3. Do okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, ratownikowi górskiemu wlicza się okres wykonywania przed dniem 1 stycznia 2012 r. działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego jako członek specjalistycznej organizacji ratowniczej – Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego lub Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, o ile nie był zatrudniony do wykonywania tych działań.

4. Przy ustalaniu okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie jest wymagane zachowanie ciągłości wykonywania działań ratowniczych, pod warunkiem że działania ratownicze były wykonywane co najmniej raz w roku.

Art. 11b. 1. Przyznanie prawa do świadczenia ratowniczego, jego wypłata oraz obsługa następuje na zasadach określonych w art. 16 ust. 6 oraz art. 17–22 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych.

2. Wraz z wnioskiem w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego należy przedłożyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2 i ust. 3.

3. Spełnienie warunku, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2, potwierdza zaświadczenie o okresach wykonywania działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego wydane przez podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa górskiego.

4. Na żądanie organu przyznającego w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 1, podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa górskiego przedkłada dokumenty, na podstawie których wydał zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3.

5. Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa górskiego jest zobowiązany do wskazania na piśmie przyczyn, z powodu których nie jest możliwe wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3.

6. W przypadku wskazanym w ust. 5 spełnienie warunku, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2, potwierdza się na podstawie pisemnych oświadczeń 3 ratowników górskich, którzy wykonywali działania ratownicze w ramach ratownictwa górskiego z osobą ubiegającą się o przyznanie świadczenia ratowniczego.

7. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

8. Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa górskiego potwierdza fakt wykonywania działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego przez ratownika górskiego składającego oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, w okresach wskazanych w tym oświadczeniu.

9. W przypadku, o którym mowa w art. 11a ust. 3, zaświadczenie o okresach wykonywania działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego wydaje Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe lub Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Przepisy ust. 2–8 stosuje się odpowiednio.

Art. 11c. 1. Świadczenie, o którym mowa w art. 11a ust. 1, przysługuje również członkowi specjalistycznej organizacji ratowniczej – Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego lub Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, który przed dniem 1 stycznia 2012 r.:

- 1) osiągnął 65. rok życia – w przypadku mężczyzn oraz 60. rok życia – w przypadku kobiet oraz
- 2) przez co najmniej 25 lat – w przypadku mężczyzn oraz 20 lat – w przypadku kobiet wykonywał działania ratownicze podejmowane w ramach ratownictwa górskiego i nie był zatrudniony do wykonywania tych działań.

2. Przepisy art. 11a ust. 3 i art. 11b stosuje się.

Art. 11d. Ratownikowi górskiemu, który przy wykonywaniu działań ratowniczych podejmowanych w ramach ratownictwa górskiego doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, oraz członkom jego rodziny przysługują świadczenia, o których mowa w art. 13 i art. 14 ustawy, o której mowa w art. 11b ust. 1.”.

Rozdział 7

Przepisy dostosowujące, przejściowe i przepis końcowy

Art. 48. Uchwały, o których mowa w art. 15 ust. 2, podejmuje się po raz pierwszy w terminie do dnia 30 czerwca 2022 r.

Art. 49. Statuty ochotniczych straży pożarnych uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc.

Art. 50. 1. Członkom ochotniczych straży pożarnych, o których mowa w art. 19 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, którzy ukończyli 65 lat – w przypadku mężczyzn i 60 lat – w przypadku kobiet oraz przez co najmniej 25 lat – w przypadku mężczyzn i 20 lat – w przypadku kobiet brali bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, przysługuje świadczenie ratownicze, o którym mowa w art. 16.

2. Osobom, które ukończyły 65 lat – w przypadku mężczyzn i 60 lat – w przypadku kobiet oraz przez co najmniej 25 lat – w przypadku mężczyzn i 20 lat – w przypadku kobiet spełniły łącznie następujące warunki:

- 1) brały bezpośredni udział w działaniach ratowniczych jako członkowie ochotniczych straży pożarnych, o których mowa w ust. 1,
 - 2) brały bezpośredni udział w działaniach ratowniczych jako strażacy ratownicy OSP
- przysługuje świadczenie ratownicze, o którym mowa w art. 16.

3. Potwierdzeniem bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych jest:

- 1) od 1 stycznia 2022 r. – dokumentacja prowadzona przez Państwową Straż Pożarną;
- 2) od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2021 r. – dokumentacja prowadzona przez Państwową Straż Pożarną lub pisemne oświadczenie 3 świadków, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 4 i 5;
- 3) do 31 grudnia 2011 r. – pisemne oświadczenie 3 świadków, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 4 i 5.

4. Świadkiem nie może być:

- 1) małżonek, rodzeństwo, wstępny, zstępny lub powinowaty do drugiego stopnia wnioskodawcy;
- 2) osoba związana z wnioskodawcą tytułem przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 3) osoba pozostająca wobec wnioskodawcy w stosunku podrzędności służbowej;
- 4) osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

5. Co najmniej jednym ze świadków jest osoba, która pełniła funkcje publiczne lub była zatrudniona w urzędzie obsługującym organ administracji samorządowej w okresie, który ma potwierdzić bezpośredni udział wnioskodawcy w działaniach ratowniczych.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, podlega weryfikacji przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) pod względem jego wiarygodności, a następnie jest przekazywane do właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej w celu jego zatwierdzenia.

7. Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

8. W celu weryfikacji oświadczenia organ może wezwać wnioskodawcę do przekazania dodatkowych dokumentów, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni.

9. Organ może odmówić potwierdzenia, w przypadku gdy uzna, że oświadczenia świadków lub przekazane dodatkowe dokumenty nie są obiektywne lub w nienależyty sposób potwierdzają fakt bezpośredniego udziału wnioskodawcy w działaniach ratowniczych.

Art. 51. 1. Osobie, która złoży wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przyznaje się prawo do świadczenia ratowniczego od miesiąca wejścia w życie ustawy, o ile w miesiącu wejścia w życie ustawy spełnia wszystkie niezbędne warunki do nabycia prawa do świadczenia ratowniczego.

2. Do przyznania świadczenia ratowniczego, o którym mowa w ust. 1, jego wypłaty i obsługi stosuje się art. 16–22.

Art. 52. Pierwsza wypłata świadczeń ratowniczych dla osób, o których mowa w art. 16, art. 47 i art. 50, nastąpi nie później niż w terminie 9 miesięcy od pierwszego dnia miesiąca, w którym ustawa weszła w życie, z wyrównaniem od miesiąca przyznania prawa do świadczenia ratowniczego.

Art. 53. Pierwsza waloryzacja kwoty świadczenia ratowniczego zostanie przeprowadzona od dnia 1 marca 2023 r.

Art. 54. 1. W okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) powiadamia organ wypłacający o śmierci osoby, której przyznano świadczenie ratownicze.

2. W przypadku uzyskania przez organ wypłacający pełnej funkcjonalności systemu pozwalającej na bezpłatne pozyskiwanie drogą elektroniczną z rejestru PESEL informacji o śmierci osób uprawnionych do świadczenia ratowniczego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, organ wypłacający powiadomi niezwłocznie o tym fakcie komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, którzy przekażą tę informację właściwym wójtom (burmistrzom, prezydentom miast).

Art. 55. 1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 38 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 38, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 32 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 41, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 32 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 41, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 42, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 42, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 56. 1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań wynikających z ustawy wynosi w:

- 1) 2022 r. – 104 830 000 zł;
- 2) 2023 r. – 215 330 000 zł;
- 3) 2024 r. – 182 680 000 zł;
- 4) 2025 r. – 207 500 000 zł;
- 5) 2026 r. – 234 340 000 zł;
- 6) 2027 r. – 264 690 000 zł;
- 7) 2028 r. – 297 000 000 zł;
- 8) 2029 r. – 332 420 000 zł;
- 9) 2030 r. – 371 660 000 zł;
- 10) 2031 r. – 420 740 000 zł.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, i dokonuje oceny wykorzystania tego limitu według stanu na koniec każdego półrocza i na koniec każdego roku kalendarzowego oraz w razie konieczności wdraża mechanizm korygujący określony w ust. 3.

3. W przypadku zagrożenia przekroczeniem lub przekroczenia w danym roku budżetowym limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych wprowadza mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy.

4. Mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, może polegać na ograniczaniu wydatków na szkolenia i obsługę finansową świadczeń, z wyłączeniem świadczeń, o których mowa w art. 16, art. 47 i art. 50, oraz na pokrycie kosztów wydania legitymacji, o której mowa w art. 29.

Art. 57. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem art. 44, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.